

Slovenska
filharmonija

VIP 2

Sezona 2024/25

Čustveno

VIP 2 Sezona 2024/25

25. oktober 2024 ob 19.30

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Čustveno

**Zbor in tolkalni ansambel
Slovenske filharmonije**

Kahi Solomnišvili
dirigent

Urban Stanič klavir

Tim Jančar klavir

Nejc Kamplet klavir

Adam Kamplet klavir

Ernestina Jošt sopran

Ana Potočnik alt

Gregor Ravnik tenor

Miha Bole bas

Jerica Bukovec in Sebastjan Vrhovnik
priprava zbora

Igor Stravinski (1882–1971)

Les Noces – Svadebka | Svatba

Ruske koreografske scene

- I. del:
- 1. prizor: Kodri: Nevestina soba
(nevesta, nevestina mati)
 - 2. prizor: Pri ženinu
(prijatelji, starši, ženin, zbor)
Tomaž Štular *bas*
 - 3. prizor: Nevestino slovo
(zbor, nevesta, starši)
- II. del:
- 4. prizor: Poročna gostija
(zbor, ženinov oče, nevestina mati,
nevestina družica, ženinova priča,
prijatelji, gostje)

Carl Orff (1895–1982)

Catulli carmina | *Katulove pesmi*

- Predigra: Eis aiona!
Za vedno sem tvoj, tvoja!
- I. dejanje: Odi et amo
Sovražim in ljubim
- Vivamus, mea Lesbia
Živiva, moja Lezbija
- Ille mi par esse
Zdi se mi
- Caeli, Lesbia nostra
Celius, naša Lezbija
- Nulli se decit mulier mea
Z nobenim se ne bi raje omožila

II. dejanje: Jucundum, mea vita
Radostno, življenje moje

O, mea Lesbia!
O, moja Lezbija!

III. dejanje: Odi et amo
Sovražim in ljubim

Amabo mea dulcis Ipsitilla
Rotim te, sladka moja Ipsitilla

Ameana puella defututa
Ameana, vlačuga izrabljena

Miser Catulle
Ubogi Katul

Catulle! Lesbia! Nulla potest mulier
Katul! Lezbija! Nobena ženska

Poigra: Eis aiona!
Za vedno sem tvoj, tvoja!

Igor Stravinski, eden najpomembnejših in najvplivnejših skladateljev 20. stoletja, je bil ustvarjalec, ki se je nenehno preizkuševal o načinu svojega komponiranja in je svoje glasbene ideje preizkušal v okviru različnih kompozicijskih pristopov in tehnik. Kot skladatelj je sprva zaslovel predvsem v sodelovanju z impresarijem Sergejem Djagilevom, ki je bil daljni sorodnik njegove matere in je pri njem naročil balet *Ognjena ptica* ter ga prvič izvedel v Parizu leta 1910. Z baletno skupino Ballets russes je Djagilev leta 1911 izvedel tudi *Petruško*, leta 1913 pa je sledila še slovita kontroverzna izvedba *Pomladnega obredja*. Leta 1912, še pred prvo izvedbo *Obredja*, je Stravinski že začel razmišljati o glasbenem delu o ruski kmečki svatbi **Les Noces** oz. **Svadebka** (*Svatba*). Tudi to je bilo vse od časa prvih osnutkov do »končne« različitve povezano z Djagilevom, ki mu je posvečeno. Impresarij, ki je s skladateljem sodeloval kar dobri dve desetletji, je bil ob poslušanju ene prvih različic ob zvoku domovine, s katero ga je povezoval, močno ganjen.

Stravinski se je pri komponiranju *Svatbe* naslonil na bogato tradicijo ruske kmečke svatbe. Njegova kompleksna mojstrovina, ki obstaja v več različicah, pa je imela zaradi omejitev vojnega časa in drugih razlogov (med njimi so bile npr. težke osebne razmere, bolezni in smrti v ožji družini, pa tudi naročila za druga dela ipd.) zelo dolgo dobo nastajanja – skladatelj sam po lastnih besedah ni več štel osnutkov in različic zanjo ter se je v kronologiji nastanka le-teh kdaj tudi povsem izgubil – in je bila po številnih preobrazbah končana več kot deset let kasneje, leta 1923.

Vmesne različice vsebujejo različne, včasih nekoliko eksperimentalne in mehanizirane ali pa

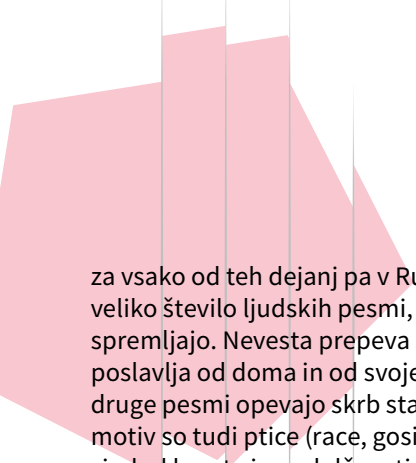
bolj ljudsko zveneče instrumentacije. Stravinski je sprva razmišljal o bolj kmečkem zvoku s kitarami in balalajkami, ena prvih končanih različic iz leta 1917 pa predvideva izvedbo s polnim orkestrom, solističnimi godali in oprekljem (znanim tudi kot cimbale ali dulcimer). Leta 1919 se je skladatelj odmaknil od realističnega zvoka in za delo predvidel bolj abstraktno instrumentalno podobo z instrumenti, kot so pianola (mehanski »samoigralni« klavir, ki igra po glasbenem zapisu, a ni omejen z omejitvami za človeške roke), harmonij, dva opreklja in tolkala; ideja se je stopnjevala v zamisel o izvedbi s kar štirimi pianolami. Sinteza mehanicističnega in simboličnega je bila nazadnje dosežena v različici za štiri klavirje in tolkala, ki je na neki način zelo transparentna, obenem pa kljub melodičnim zmožnostim klavirja omogoča tudi povsem perkusivne učinke celotne instrumentalne zasedbe. V vokalno zasedbo so ob štirih solistih vključeni ženski, moški in mešani zbor; ob bolj melodioznih odsekih imajo tudi vokalne linije pogosto perkusivni, instrumentalni učinek. *Svatba* je danes največkrat opisana kot »baletna kantata« oz. mešanica med baletno in dramsko kantato, sam skladatelj pa je v njeno partituro zapisal podnaslov »ruske koreografske scene«.

Podobno stilizirane kakor instrumentacija so tudi same podobe kmečke svatbe tako v vokalnih linijah kakor v plesnem ansamblu. Posamezne osebe niso karakterizirane vedno z istim solističnim glasom, čeprav to poslušalec morda avtomatično pričakuje. Individualno v obredju kmečke svatbe se umika kolektivnemu in posamezne misli ter izjave udeležencev svatbe prihajajo od različnih vokalnih solistov. Prav tako bolj obredna kakor osebna je bila tudi

izvirna koreografija Bronislave Nižinske s skupino Ballets russes v Théâtre de la Gaîté leta 1923. Stravinski je zapisal, da je bila »izražena v blokih« in da se na tej podlagi posamezne osebe niso razvile – in se tudi niso mogle razviti.

Besedilo *Svatbe* je končno obliko dobilo šele leta 1914, izhaja pa iz dveh antologij ruskih pesmi – to sta zbirki Aleksandra Afanazijeva in Pjotra Kirejevskega, ki ju je Stravinski opisal kot »zaklad ruskega jezika in duha«. Čeprav je pri marsikateri svoji skladbi podpiral izvedbe v različnih jezikih, je bil tako zaradi zvoka jezika kakor zaradi neprevedljivosti podob skeptičen glede izvajanja *Svatbe* v katerem koli drugem jeziku kakor v ruščini. Nekakšna ironija je, da je ravno njegov posnetek *Svatbe* leta 1934 v angleščini; s tem jezikom se je skladatelj spopadal še v letih 1959 in 1965, a je te različice opustil kot neuspešne. Povsem neposrečena se mu je zdela tudi francoska različica, ki jo je napravil C. F. Ramuz in se od izvirnika močno razlikuje zaradi številnih ritmičnih in drugih prilagoditev.

Tradicionalna ruska poroka se je skozi stoletja razvila v stilizirano in ritualizirano obliko praznovanja s pesmijo in plesom. Vsak element v tem »obredu« ima svojo vlogo: dogovori ženitne pogajalke (»mešetarke«), nevestine priprave na poroko, poročni sprevod, priprava naglavnega okrasja za nevesto, česanje njenih las in spletanje v kite in sama poročna gostija. Vsako od teh dejanj zaznamujejo kompleksne socialne norme in pravila,

za vsako od teh dejanj pa v Rusiji obstaja tudi veliko število ljudskih pesmi, ki dele obreda spremljajo. Nevesta prepeva svoje pesmi, ko se poslavlja od doma in od svoje kratke mladosti; druge pesmi opevajo skrb staršev; značilen motiv so tudi ptice (race, gosi, labodi), ki so simbol lepote in nedolžnosti, pa tudi védenja, saj poznajo tako kraljestva zraka kakor vode, obenem pa predstavljajo značilna ljubkovalna imena med zaljubljeni; lepoto neveste tudi v folklori najbolj izražajo temne obrvi. Te reference na bolj prizemljeno, ljudsko kulturo so ves čas prisotne tudi v *Svatbi*. V zadnji sceni se tako pojavi ruska ljudska pesem, v nekaterih motivih odmeva ruska cerkvena glasba, tu so tudi drugi glasbeni motivi, ki temeljijo na ljudskem izročilu, določene motive pa so navdihnili celo konkretni prizori (npr. pijansko prepevanje dveh mož na ulici). Madžarskemu skladatelju Bartóku se je *Svatba* zato zdela izraz »globokega in izjemno občutenega izkustva praktično nedojemljivega duha ljudske glasbe«.

Sama zgodovina nastanka *Svatbe*, njena oblikovna kompleksnost in nenazadnje določena mera abstraktnosti pa dajejo slutiti, da je v ozadju več kakor navidez preprosta upodobitev, zajeta v štirih »prostorsko« razmejenih slikah: tradicionalno razčesavanje nevestinih las in njihovo spletnje v kite; česanje ženinovit kodrov; nevestin odhod od doma v cerkev in nazadnje velika kmečka svatba. Dogajanje se odvija najprej ločeno – pri nevesti in pri ženinu doma. Hkrati s kompleksnostjo obrednosti in družbenih norm narašča tudi dolžina naslednjih dveh stavkov, v kateri se scene združujejo in ki kulminira v prizoru same svatbe v drugem dejanju. Tu se prepletajo glasovi, podobe, scene, pogovori, praznovanje in popivanje, ves čas se oglašajo tako invokacije Mariji

in svetnikom za pomoč mladoporočencema kakor namigi na erotične in poganke običaje. Muzikologi domnevajo, da gre podobno kakor v *Pomladnem obredju* tudi tu za motiv obredja in žrtvovanja, a na neki skriti in zelo kompleksni, obenem pa »civilizirani« ravni. Oltar tega obredja je zakonska postelja in *Svatba* se izteče v praznovanje z zvonovi, ki oznanjajo tako sporočilo življenja kakor smrti. Žrtvovanje nevestine svobode in mladosti ter krotitev življenjske energije morda še najbolj predstavljajo lasje, ki v starih kulturah pomenijo moč in lepoto (spomnimo se samo na biblijskega Samsona in njegovo izgubljeno moč), zdaj pa jih je treba počesati in s simboličnimi modrimi in rdečimi trakovi splesti v kite okrog glave na poseben, za poročene ženske značilen način. Slika *Svatbe* je popolna in zaokrožena ne glede na to, ali gledamo nanjo skozi prizmo popolne abstrakcije ali prizemljenosti.

Carl Orff je eno najbolj znanih glasbenih imen 20. stoletja, paradoksalno pa ga najbolj poznamo le kot avtorja slovitih *Carmina Burana* (v primerjavi s katerimi se druga dela veliko redkeje izvajajo) in vplivnega glasbenega pedagoga. Rodil se je v vojaški družini, ki je glasbo zelo cenila. Po končani srednji šoli je med letoma 1912 in 1914 študiral pri skladatelju Beeru-Walbrunnu na Akademiji za glasbo (oz. »zvočno umetnost«) v Münchnu, vendar s poukom ni bil zadovoljen in je veliko raziskoval sam; izjemen vtis nanj sta kot skladatelja napravila Debussy in Schönberg. Na pobudo učitelja klavirja Hermanna Zilcherja je nato postal kapelnik pri Münchenskih komornih igrah (»Münchner Kammerspiele«), kjer je sodeloval z direktorjem Ottom Falckenbergom ter

napisal nekaj zgodnjih gledaliških del, pri tem pa je prav gledališka izkušnja odločilno vplivala na njegov nadaljnji skladateljski razvoj. Po krajšem času v vojski, kjer je bil ranjen in razglašen za nezmožnega za vojaško službo, je preostanek prve svetovne vojne deloval v Narodnem gledališču v Mannheimu in v Dvornem gledališču v Darmstadt. Po vrnitvi v München se je leta 1919 posvetil študiju glasbe 16. in 17. stoletja, predvsem Monteverdija, med letoma 1920 in 1921 pa je študiral še pri Heinrichu Kaminskem. Leta 1924 je skupaj z Dorothee Günther v Münchnu ustanovil Glasbeno šolo Günther, izobraževalni center za gimnastiko, ritmično gibanje, glasbo in ples, v tem okviru pa je nato še naprej razvijal svoj koncept t. i. elementarne glasbe (»elementare Musik«), sintezo giba, pesniškega jezika in glasbe. Koncept je izrazito zaznamoval njegovo lastno glasbeno ustvarjanje, iz njega pa je izoblikoval tudi svojo pedagoško metodo oz. *Schulwerk*. V sodelovanju z Gunild Keetman in Hansom Bergesem je njegova šola v tiskani obliki prvič izšla med letoma 1932 in 1935.

Orff se je aktivno zanimal za glasbo starejših obdobj, predvsem renesanse in baroka, v ozadju tega zanimanja pa je bila tudi velika vera v moč besede, ki naj bi postala tako gonilo vokalne glasbe kakor izhodišče gledališke izkušnje. V letih 1923 in 1924 je izvedel več Monteverdijevih del, med drugim *Orfeja* (monteverdijevski recitativni slog je imel nanj zelo velik vpliv), v letih 1932 in 1933 pa je vodil münchensko Bachovo društvo (»Bachverein«), s katerim je izvedel Schützev *Velikonočni oratorij* (oz. *Vstajenjsko historijo*) in več drugih koncertov; s prihodom nacionalsocialistov je odstopil z mesta direktorja društva. Leta 1937 je zaslovel z izvedbo dela *Carmina Burana*

(dobesedno *Benediktbeurnske pesmi* oz. *Pesmi iz samostana Benediktbeuern*, kjer je bil odkrit znameniti rokopis s srednjeveško poezijo in glasbo), čeprav ga na račun slabe kritike (med očitki sta se znašli »jazzovska atmosfera« in »nerazumljivost jezika«) nekateri dirigenti dolgo niso upali izvajati.

Orff in njegov založnik sta bila po vojni obdolžena, da sta pod Hitlerjevo diktaturo preveč promovirala Orffova dela, in čeprav je bilo to do določene mere res, skladatelj nikoli ni bil član nobene stranke in tudi ni izražal nikakršnih ideoloških simpatij, obenem pa med njegovimi prijatelji tudi ni bilo nobenih podpornikov režima. Po vojni je Orff med letoma 1950 in 1960 poučeval kompozicijo na Visoki šoli za glasbo v Münchnu. Leta 1956 je postal član Reda za zasluge za znanost in umetnost, leta 1959 je dobil častni doktorat na Univerzi v Tübingenu in leta 1972 še enega na Univerzi v Münchnu. To leto mu je prineslo tudi Veliki križec za zasluge Zvezne republike Nemčije, Katoliška akademija Bavarske pa mu je podelila Gardinijevo nagrado. Po letu 1972 se je do smrti ukvarjal predvsem z izdajanjem svojih del.

Čeprav je Orff v svoji avtobiografiji zapisal, da sta bili latinščina in grščina njegova najljubša šolska predmeta, se je ta ljubezen v glasbi izrazila šele v njegovem zrelejšem obdobju in v skladateljevo ustvarjanje prinesla novo prelomnico. Slovito Katulovo pesem *Odi et amo* (*Sovražim in ljubim*) je prvič prebral šele pri petintridesetih letih, ko jo je našel na neki razglednici na počitnicah

ob Gardskem jezeru. V njegovi domišljiji so se besede tega velikega antičnega rimskega lirika takoj povezale z glasbenimi idejami in po vrnitvi domov si je omislil izvod Katulovih pesmi. Iz izbora pesmi je napisal deset skladb za mešani zbor, ki jih je v letih 1931 in 1932 zbral v zbirkah *Catulli carmina I (Katulove pesmi I)* in *Catulli carmina II*.

Po velikem uspehu dela *Carmina Burana* so gledališki direktorji od Orffa želeli še kakšno podobno delo, s katerim bi dopolnili večerne koncerte. Skladatelj je takrat posegel po svojih zbirkah z zbori na Katulove pesmi, nekaj pesmi izključil in dodal nekaj novih, vnesel solistične točke Lezbije in Katula, zborovskim točkam pa nazadnje dodal še okvir (predigro in poigro), za katerega je besedilo po zgledu Plavtovih komedij napisal sam. Okvir ima zelo pomembno vlogo tako v vsebinskem kakor oblikovnem smislu: sploh prvi del je zelo dolg, zadnji pa ga potrjuje in zaokroža celoto; poleg tega je skladatelj tu uporabil značilno zasedbo štirih klavirjev, štirih pavk in različna tolkala, na kar je verjetno vplivala tudi *Svatba Igorja Stravinskega*. Osrednje zborovske in solistične točke **Katulovih pesmi** so postale igra v igri, celota, ki je bila prvič izvedena 6. novembra 1943 v Novem gledališču v Leipzigu, pa se je oblikovala v nekakšno scensko kantato oz. scenske igre (*ludi scaenici*). Izvedba je vključevala še plesalce in tako so *Katulove pesmi* formalno – z dramskima osebama, zborom oz. različnimi skupinami v zborih in plesalci – na poseben način postale gledališko delo, ki se je na samosvoj način navdihovalo pri antičnih delih. Antičnim vzorom, pa tudi renesančnim slavnostnim sprevodom se je Orff še bolj približal leta 1953, ko je deli *Carmina Burana* in *Catulli Carmina* povezal v triptih *Trionfi* še z delom *Trionfo di Afrodita (Afroditino zmagoslavje)*,

svatovsko glasbo na grška besedila, in tako v širši okvir združil dediščino antične, srednjeveške in renesančne Evrope, kakor jo je razumeval sam.

V Katulovih pesmih uvod in zaključek pripadata skupini mladeničev in mladenk, ki si izpovedujejo večno ljubezen in medsebojno občudovanje. Ljubezen je tu povsem erotična, neposredna in takšna ostane prisotna skozi celotno delo, ne glede na to, ali v ušesih poslušalcev zmagajo argumenti proti njej ali zanjo. Vnetim ljubimcem se namreč pridruži skupina starcev, ki se mladim posmehujejo in jih poskušajo prepričati v minljivost ljubezni ter njeno nesmiselnost in nestanovitnost ljubimcev. V ta namen jim kot argument želijo predstaviti zgodbo prevaranega Katula, ki nobene druge ženske ni ljubil tako kakor Lezbijo (kar ga vendarle ni odvrnilo od tega, da ne bi vmes podvoril tudi lepi Ipsitilli), ta pa se je v trenutku, ko je v njenem objemu zaspal, odpravila iskat drugih ljubezenskih dogodivščin. Velik udarec za Katula je bil tudi ta, da si je za ljubimca izbrala njegovega (zdaj nekdanjega) prijatelja Caeliusa, zato Lezbijo na koncu kljub velikemu notranjemu omahovanju zapusti. Mladeniči in mladenke se za nauk zgodbe ne menijo preveč in kljub svarilom v zaključku dela – poigri – nadaljujejo svoje ljubezenske igre.

Nekateri strokovnjaki domnevajo, da je poskušal Orff z elementom okvira in »morale« Katulove zgodbe, v katero je spremenil osrednje stavke s Katulovimi pesmimi, vsaj nekoliko zakrinkati neposredno hvalnico Erosu. Po mnenju Markusa Stachona se je Orff, ki je vsaj na prvi pogled na strani starih uprizoriteljev Katulove igre, s tovrstnim okvirom želel tudi zaščititi pred kritikami nevarnega časa, v katerem je živel. Delo *Carmina Burana*, prvič izvedeno 1937, naj

bi imelo namreč tudi preveč erotična besedila, kar je nemški nacionalsocializem razumel kot dekadenco nemške morale, zato je bil Orff nacističnim politikom sumljiv. Čeprav je uglasbil veliko besedil pesnikov judovskega porekla, se je sumov nekoliko vendarle razbremenil leta 1938, ko je napisal glasbo za Shakespearov *Sen kresne noči* – ta glasba naj bi nadomestila glasbo preveč judovskega Mendelssohna.

Glasbeno tudi v *Katulovih pesmih* prepoznamo značilen Orffov glasbeni jezik, kakršnega smo »vajeni« iz dela *Carmina Burana* in je izšel tako iz njegovih gledaliških izkušenj kakor iz vpliva glasbe starejših obdobj. To je preprost, sicer nezmotljivo moderen, pa vendar arhaično zvoneč, diatoničen glasbeni jezik, ki se sprehaja med tonalnim in modalnim, v njem pa so pogosti borduni in ostanatni ritmi. Medtem ko so svarila in tožbe starcev napisani v harmonsko bolj arhaičnem, skoraj srednjeveško zvonečem glasbenem jeziku, v primerjavi z njimi pesmi mladih ljudi in glasbene točke Katulove zgodbe zvenijo nekoliko modernejše. Sestavne dele svoje glasbe je Orff skoraj naivno pojmoval kot elementarne, naravne, čeprav se zavedamo, da na naše dožemanje tega, kaj je naravno in osnovno, vplivata naša osebna in družbena zgodovina. Celotno delo prežema značilni deklamativni ritem, ki se večinoma naslanja na besedne poudarke. Ne manjka tudi ironije: ko Katul npr. pravi, da je Lezbija rekla, da bi se poročila samo z njim, mu odpojejo še nekateri glasovi iz moškega zbora (in namigujejo na to, da ni bil edini, ki je od nje dobil to obljubo).

Strokovnjaki, kot je npr. Markus Stachon, tudi opozarjajo, da Orff ni bil najboljši latinist, čeprav je v *Katulove pesmi* vključil znane »hite« tega

velikega rimskega pesnika (npr. *Živiva, moja Lezbija ter Sovražim in ljubim*). V besedilu, ki ga je dodal skladatelj, se namreč pojavljajo številne slovnične in pomenske napake, zapis glasbe pa vodi tudi v napačno izgovorjavo besed. Veliko besednih poudarkov je postavljenih napačno (tako s stališča antičnega kakor kasnejšega naglaševanja), prav tako glasba predvideva zlito izvedbo dveh sicer ločenih samoglasnikov (»fuit« tako npr. nima glasbe za dva zloga, kot bi bilo pravilno, temveč samo za enega), zaradi česar nekatere besede zvenijo zelo nenavadno. Stachon med drugimi primeri navaja, da si mladi tako pojejo »tui sum« (namesto »tuus/ tua sum«), kar pomeni »sem [del] tebe«, mladenke pa pravijo »cave meam viperam, ne te mordeat« oz. »pazi se moje kače, če te ne ugrizne« (namesto »da te ne ugrizne«). Nekatere besede v latinščini ne obstajajo in si jih Orff po analogiji s podobnimi besedami preprosto izmislil (tako npr. »fonticula«, kar naj bi pomenilo »vodnjaček«), spet druge pa je uporabil z nekoliko samosvojim ali celo napačnim pomenom. A kljub vsem tem latinskim napakam so sporočila besedila in podobe v njem jasne, sama glasbena predstava pa bi bila v najžlahtnejšem smislu lahko tudi prava naslednica antične tradicije izvedb pesniških del v gledaliških okvirih.

Katarina Šter

Kahi Solomnišvili

dirigent

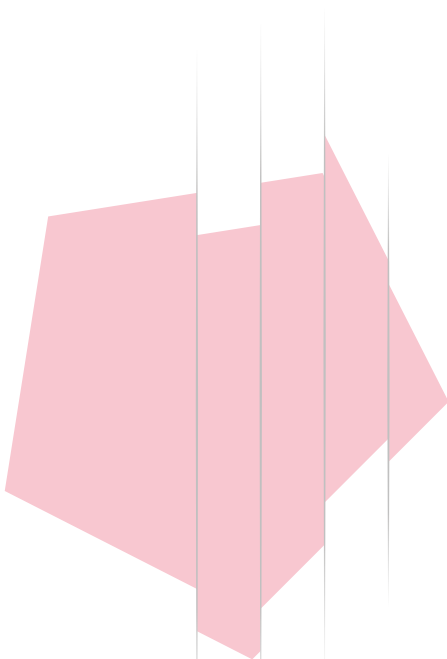

Foto: Dejan Bulut

Kahi Solomnišvili je glasbeno kariero začel kot pianist. Leta 2007 je bil sprejet na študij dirigiranja na Državnem konservatoriju v Tbilisiju, kjer je šest let zatem dokončal magisterij. Vzporedno se je udeleževal tudi izobraževanj iz opernega in simfoničnega dirigiranja pri Gianluci Marcianu, takratnem glavnem dirigentu Državnega gledališča Opera in balet v Tbilisiju.

Od leta 2014 je glavni dirigent v omenjenem tbilisijskem gledališču, leta 2017 je to mesto pridobil tudi pri Gruzijem filharmoničnem orkestru, v sezoni 2024/25 pa je prevzel še mesto glavnega dirigenta Orkestra Slovenske filharmonije.

Od leta 2022 asistira svetovno znanemu dirigentu Charlesu Dutoitu, sodeloval pa je še s Poljsko baltsko filharmonijo Frédéric Chopina v Gdanku, orkestrom Sinfonietta Beer-Shava, Tbilisijskim državnim komornim orkestrom, Filharmoničnim orkestrom iz Monte Carla in več mladinskimi orkestri. Nastopil je med drugim na Festivalu Marthe Argerich v Buenos Airesu. Pogosto vodi tudi Buenosaireški filharmonični orkester in dirigira v gledališču Colón.

Urban Stanič

pianist

Urban Stanič je zmagal na slovenskem izboru za tekmovanje Evrovizijski mladi glasbeniki 2014 in se uvrstil na finalno tekmovanje v Kölnu, kjer je osvojil drugo nagrado. Od takrat je stalen gost slovenskih koncertnih dvoran in kot solist sodeluje z najvidnejšimi slovenskimi orkestri, kot sta Orkester Slovenske filharmonije in Simfonični orkester RTV Slovenija, ter z dirigenti, kot so Quentin Hindley, George Pehlivanian, Nil Venditti, Simon Dvoršak, Catherine Larsen-Maguire, Slaven Kulenović, Živa Ploj Peršuh, Kristiina Poska, Davorin Mori in Uroš Lajovic. Oktobra 2023 je požel izvrstne kritike za samostojni recital v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma. Kot solist in komorni glasbenik koncertira tudi v evropskih državah, kot so Avstrija, Nemčija, Litva, Nizozemska, Madžarska in Italija.

Lavreat številnih tekmovanj se dodatno izpopolnjuje pri prof. Stefanu Vlararju na Univerzi za glasbo in uprizarjajočo umetnost na Dunaju. Magistrski študij klavirja je končal pri Dubravki Tomšič Srebotnjak na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani, kjer sedaj deluje kot asistent.

Tim Jančar

pianist

Tim Jančar spada med vodilne slovenske pianiste mlajše generacije, o čemer pričajo njegovi mnogi umetniški dosežki, plodovita koncertna dejavnost ter prepoznavnost njegovih kvalitet v stroki in med poslušalci. Odlikujejo ga virtuozno obvladovanje inštrumenta, interpretativna pronicljivost, zvočna prefinjenost, izrazna moč ter umetniška iskrenost in zrelost.

Je dobitnik prvih nagrad na mnogih državnih in mednarodnih tekmovanjih, Škerjančeve nagrade Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana ter Prešernove nagrade Akademije za glasbo Univerze v Ljubljani. Na tej ustanovi je tudi z odliko magistriral v razredu Tatjane Ognjanovič ter nato uspešno zaključil še podiplomska študija na Mozarteumu v Salzburgu ter Univerzi za glasbo in uprizarjajočo umetnost na Dunaju, kjer se je izpopolnjeval pri priznani pianistki Jasminki Stančul.

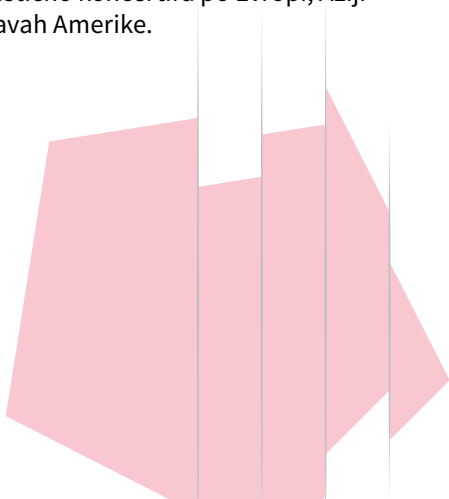
Od leta 2018 je med drugim zaposlen kot asistent na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani.

Nejc Kamplet

pianist

Nejc Kamplet je s petimi leti pričel igrati klavir na Konservatoriju za glasbo in balet v Mariboru in se nato vzporedno šolal tudi na II. gimnaziji Maribor. Na Univerzi za glasbo in uprizarjajočo umetnost v Gradcu je z odliko končal študij v razredu Zuzane Niederdorfer, sedaj pa študira pri Arieju Vardiju v Hannovru. Na njegov umetniški izraz so izrazito vplivale tudi ure klavirja pri Jevgeniju Kisinu. Poleg tega se je dodatno izobraževal pri pianistih, kot so Jacques Rouvier, Boris Berman, Daejin Kim, Mihail Voskresenski, Sofia Guljak, Ian Hobson, Grigorij Gruzman, Andrea Bonatta, Ruben Dalibaltayan, Pavel Gililov in Arbo Valdma.

Osvojil je najvišje nagrade na več kot petnajstih mednarodnih klavirskih tekmovanjih in med drugim nastopil z Dvornim orkestrom iz Meiningena, Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, Orkestrom Slovenske filharmonije, orkestri Graške, Harbinske in Wuhanke filharmonije, Slovaško sinfonietto in Simfoničnim orkestrom SNG Maribor. Obenem tudi solistično koncertira po Evropi, Aziji in Združenih državah Amerike.

Adam Kamplet

pianist

Adam Kamplet je uspešno končal šolanje na II. gimnaziji Maribor in Konservatoriju za glasbo in balet Maribor pri Planinki Atič. Vzporedno se je izobraževal na Univerzi za glasbo in uprizarjajočo umetnost v Gradcu pri Zoltánu Füzesséryju, trenutno pa študira na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani pri Rubenu Dalibaltayanu. Na njegov umetniški izraz so močno vplivale tudi ure klavirja pri Jevgeniju Kisinu.

Zasedel je absolutno prvo mesto na 18. Mednarodnem klavirskem tekmovanju Aleksander Skrjabin v Parizu, prejel prvo nagrado na 5. Mednarodnem klavirskem tekmovanju San Dona di Piave v Italiji, prvo nagrado na 1. Mednarodnem klavirskem tekmovanju Caneres na Dunaju, tretjo nagrado na 6. Mednarodnem klavirskem tekmovanju Béla Bartók v Gradcu in bil trikratni absolutni zmagovalec na Mednarodnem klavirskem tekmovanju Ivan Rijavec v Rogaški Slatini.

Kot solist je večkrat nastopil s Komornim godalnim orkestrom Slovenske filharmonije in Simfoničnim orkestrom SNG Maribor.

Je prejemnik nagrade dr. Romana Klasinca.

Ernestina Jošt

sopranistka

Ernestina Jošt je končala magistrski študij na Akademiji za glasbo v Ljubljani v razredu Therese Plut in se nato izobraževala še na Mednarodni operni akademiji v Gentu v Belgiji.

V krstni izvedbi opere *Všeč si mi* Damijana Močnika je poustvarila vlogo Matere, v *Kandidu* Leonarda Bernsteina vlogo Kunigunde, v operi *Posilstvo Lukrecije* Benamina Brittna pa vlogo Ženskega zbora. Na koncertnih odrih je nastopila v Mozartovi *Maši v C-duru*, Vivaldijevi *Gloriji v D-duru* in Arnesenovem *Magnifikatu* ter pri tem sodelovala z Akademskim pevskim zborom sv. Cecilije, Baročnim orkestrom Akademije za glasbo v Ljubljani, Mešanim pevskim zborom Glasbene matice Ljubljana, Ženskim pevskim zborom Carmen manet in Komornim godalnim orkestrom Slovenske filharmonije.

Redno se udeležuje seminarjev priznanih pedagogov, kot so Kate Royal, Roger Vignoles, Mireia Pinto, Charlotte Lehman in Hans Adolfsen. Na mednarodnem pevskem tekmovanju IMMCC v Mariboru je leta 2020 prejela prvo nagrado.

Ana Potočnik

alt

Ana Potočnik je svojo glasbeno pot pričela v domačem Ljutomeru. Na tamkajšnji glasbeni šoli je leta 2009 začela igrati klavir pod mentorstvom Danijele Sabo. Leta 2017 se je odločila, da svoje znanje nadgradi in poglobi na Konservatoriju za glasbo in balet Maribor, obenem pa je začela obiskovati tudi pouk petja pri Alenki Češarek Krnjak. Leta 2021 se je vpisala na študij petja na Akademiji za glasbo v Ljubljani in bila sprejeta v razred Pie Brodnik.

Kot članica Komornega zbora Orfej iz Ljutomera in ženske komorne zasedbe Terz Quartet ter solistka je s svojim pevskim udejstvovanjem osvojila že več nagrad.

Odlikujejo jo polnost in toplina glasu, intonančna in ritmična preciznost ter profesionalna odrska prezenca. Je navdihujoča umetnica, ki že pušča svoj pečat v glasbenem svetu.

Od oktobra 2022 je zaposlena v Zboru Slovenske filharmonije, s katerim je že nastopila pod vodstvom priznanih slovenskih (Fojkar Zupančič, Bukovec, Čopi, Lah, Vrhovnik) in tujih dirigentov (Kaljuste, Pedersen, Donati, Joost, Dijkstra, von Steinaecker, Sardelli, Layton, Speck).

Gregor Ravnik

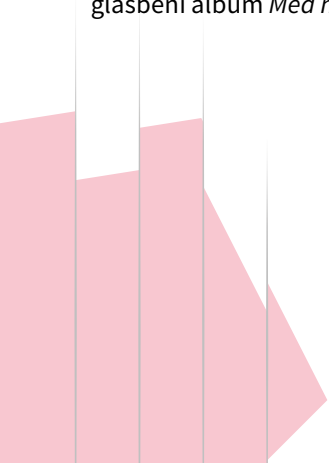
tenorist

Gregor Ravnik je z odliko magistriral iz petja na Akademiji za glasbo v Ljubljani v razredu Pie Brodnik. Je dobitnik številnih najvišjih nagrad na državnih in mednarodnih pevskih tekmovanjih, leta 2019 je za umetniške dosežke prejel tudi študentsko Prešernovo nagrado.

Kot solist je sodeloval v koncertnih projektih, kot so *Vesperae* (Monteverdi), *Janezov pasijon* (Bach), *Fantazija, op. 80* (Beethoven), *Očenas* (Janáček), *Ljubezenski valčki* in *Novi ljubezenski valčki* (Brahms), *Dixit Dominus* (Scarlatti), *Elias* (Mendelssohn) in *Božični oratorij* (Močnik).

Predstavljal se je tudi v nosilnih vlogah več opernih projektov, kot so *Lucia Lammermoorska* (Donizetti), *Kralj Ojdip* (Stravinski), *The Sound* (Golob), *Orfej v peklu* (Offenbach), ter v vlogi Tamina v *Čarobni piščali* in Ferranda v *Così fan tutte*. Poleg tega redno sodeluje s Slovenskim komornim glasbenim gledališčem.

V zadnjih letih je uspešen tudi na področju popularne glasbe in prav letos je izdal svoj prvi glasbeni album *Med nama*.

Miha Bole

basist

Miha Bole je po šolanju na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana v razredu Janka Volčanška leta 2022 uspešno končal magistrski študij petja na Akademiji za glasbo Univerze v Zagrebu v razredu Giorgia Suriana in pod mentorstvom Alexeia Tanovitskega.

Kot pevec je sodeloval s Komornim zborom Ave, Komornim zborom KGBL, mednarodnim Komornim zborom Utopija in realnost, Kildenskim vokalnim ansamblom iz Kristiansanda in Trondheimskim vokalnim ansamblom. Bil je tudi pevec in asistent dirigenta Akademskega pevskega zbora Univerze na Primorskem.

Na odru Hrvaškega narodnega gledališča v Zagrebu je poleg tega nastopil v vlogah flandrijskega odposlanca (*Don Carlos*), Alapića (*Nikola Šubić Zrinski*) ter v skrajšanih različicah oper *Seviljski brivec*, *Ljubezenski napitek* in *Figarova svatba*. Kot solist se je predstavil tudi v Mozartovem in Durufléjevem *Rekviemu* ter v vlogi Markiza d'Obignyja (*La Traviata*) in v Hong Kongu nastopil z Orkestrom Ponte v Beethovnovi *Deveti simfoniji*.

Od leta 2022 je zaposlen v Zboru Slovenske filharmonije, obenem pa deluje kot zborovodja Vokalne skupine Goldinar in Mešanega pevskega zbora Vrtojba.

Igor Stravinski

Les noces *Svatba*

Prevod iz arhiva SF

PRVI DEL

KODRI: NEVESTINA SOBA

Nevesta

Kodri, moji kodri.
O, lepi kodri mojih las, o, moji mali kodri.
Moja mati vas je česala,
moja mati vas je česala ob večerih.
Moja mati vas je spenjala s srebrnim obročkom.
Moja mati je česala moja kodre.
Gorje mi, ojoj, ubožici.

Družice

Kodre ji češem, njene zlate kodre,
Nastasijine svetle lase, Timofejevnine zlate kodre.
Češem jih in spletam v kite,
vanje vpлетam rdeči trak.
Spletam njene zlate lase.
Kodre ji češem, svetle zlate kodre,
češem in spletam Timofejevnine svetle kodre,
spenjam njene kodre, češem jih in spletam,
z drobnim glavnikom jih urejam.

Nevesta

Prišla je okrutna in brezsrčna ženitna mešetarka,
neusmiljena okrutnica.
Pulila je moje kodre, pulila je moje zlate lase,
pulila in vlekla.

Vlekla jih je, da bi jih spletla v dve kiti.
Gorje mi, ojoj, ubožici.

Družice

Kodre ji češem, njene zlate kodre,
Nastasijine svetle lase, Timofejevnine zlate kodre.
Češem jih in spletam v kite,
češem in spletam njene lase,
vanje vpлетam rdeči trak,
spenjam jih s trakom modrim.

Nevesta

Zlati kodri moji, o, moji zlati kodri.

Družice

Ne jokaj, o, draga, ne jokaj,
naj te žalost ne objema, o, draga,
ne jokaj več, Nastasia.
Ne jokaj več, srce moje, moja Timofejevna.
Misli na očeta, na skrb svoje matere
in na slavčke na drevesih.
Tvoj tast te bo sprejel,
tvoja tašča te bo sprejela in srčno imela rada,
kot bi bila njun lastni otrok.
Plemeniti Fetis Pamfilijevič,
v tvojem vrtu poje slavec,
v grajskem parku cel dan šepeta svatbene tone.
Zvečer ga slišiš peti zaljubljene pesmi.
Zate, Nastasia, ljuba moja, poje.
Le zate poje, tebi v veselje, tebi za srečo.
Ne bo ti kratil spanca, zbudil te bo zjutraj za mašo.
Pridite, pridite, veselimo se po vseh vaseh.
Pridite, pridite, draga Nastasia bo vesela.
Vesela mora biti in radostna.
Pridite! Vedno mora biti dobre volje.
Pod kamenčki potok teče,
pod kamenčki veselo žubori.

Glasno in veselo klopoče, kot bi bobnal.
Kot bi na boben prešerno in glasno igral.
Tako, Nastasia Timofejevna, te vodimo na poroko.

Družice, nevesta in mati

Devica Marija, pridi nam na pomoč,
spleti njene lase, pomagaj jo poročiti.
Nastasijine kite zlate, je še kaj tako lepega?
Pleti, pleti moje male kodre,
pleti moje lase in vpletaj trak rdeč,
v kite jih tesno povij.
Spletam njene kodre, vežem njene kodre,
povezujem kodre svoje Timofejevne,
spletam njene kodre, vežem njene kodre,
s trakovi jih poveži, moja Timofejevna.
Še enkrat jih počesem in s trakom povežem,
trakom vpletenim v njene lase.
Še enkrat bom Nastasijine zlate lase počesala,
še enkrat česala in spletala, moja Timofejevna.
Spletam njene zlate lase, s trakom jih povežem,
svetlo rdečim trakom.
Moder, moder trak,
rdeč trak, kot ustnice so rdeče.
Moder trak,
kot so modre moje oči.

DRUGI PRIZOR: PRI ŽENINU

Ženinovi prijatelji

Devica Marija, pridi, pridi na našo poroko.
Pridi, Marija, usliši našo molitev, pomagaj nam,
ko češemo svetle Fetisove pramene.

Devica Marija, počesi svetle Fetisove pramene,
ko češemo in krtačimo Pamifilijevičeve kodre.
Devica Marija, pridi.
S čim naj krtačimo, češemo in naoljimo
svetle Fetisove pramene?
Pridi, pridi nam pomagat, o, pridi, Devica Marija,
pridi mu poravnat njegove zavite kodre.
Hitro, pojdemo hitro v mesto,
kupimo čisto olivno olje
in mu naoljimo kodre, te zavite kodre.

Pridi, Devica Marija, pridi pomagat na našo poroko,
pomagaj nam poravnati ženinove zavite kodre.

Starši

Včeraj zvečer je Fetis sedel doma,
ves čas je sedel le doma.
Včeraj zvečer je Pamfilijevič sedel in si česal kodre.
Čigavi so sedaj ti kodri?
Zdaj so od deklice z rdečimi ustnicami.
Sedaj so od nje, od tiste visokorasle.
Od Nastasije, do Timofejevne.
Zato, Nastasija, naolji jih z olivnim oljem.
Naolji jih.
Timofejevna, naolji jih.
O, svetli zaviti Pamfilijevičevi kodri,
zviti in svetli kodri.
O, svetli zaviti Fetisovi kodri,
zviti in svetli kodri Pamfilijevičevi.
Mati ti jih je pogosto kodrala:
»Sinko dragi, bodi bel in rožnatih lic,
mali sinko.
Moj mali sinko.
In še ena ti bo kodrala lase
in še ena te bo ljubila.«
Svetleči, zaviti kodri, čigavi ste?
O, Pamfilijevič, ljubki zaviti kodri,
Fetisovi kodri,
lepo naoljeni in ljubeče nakodrani.
V slavo očetu, v slavo materi,
dobro sta skrbela za svojega
modrega, poslušnega in preudarnega otroka.

Ženin

Naj bodo moji kodri urejeni
nad mojim belim obrazom,
da se odvadijo mladostnih navad
in razvad.

Zbor

Oh, v Moskvi, v mestu, za lahkotelneže
so tamkajšnje navade.
Devica Marija, pridi na našo poroko,
daj, da razčešemo kodre, pomagaj nam
poravnati Fetisove zavite lase.

Sveta Mati, pridi k nam,
sama, te prosimo, pridi.
Pridi na poroko
in s teboj vsi sveti apostoli,
pridi na poroko,
in s teboj vsi sveti angeli,
pridi na poroko.
Naj nas Bog blagoslovi, Bog blagoslovi vse
in njegov sin.
Pridi na poroko.

Ženin

Blagoslovi me, oče moj, mati moja, blagoslovi me,
vajin otrok gre ponosno
podret kamniti zid.
Glejte ga, Fetisa, plemenitega Fetisa.
Glejte plemenitega Fetisa,
ki gre osvojiti svojo nevesto, svojo gospo.
Sveče so prižgane.
Pojdimo v cerkev in poljubimo
srebrni križ,
da prikličemo Gospejin blagoslov.

Prva družica

Vsi, ki ste prišli gledat nevesto,
boste videli, kako jo bodo odpeljali.
Blagoslovite, blagoslovite kneza na njegovi poti,
ženina, ki je šel nevesti naproti,
da bi se z njo poročil
in nadel krono na njeno čelo.

Zbor

Oh, glej, kako pero pada,
kako se cvet osuje,
tudi cvet se osipa. Kakor se cvet osipa,
tako pero pada.
Pero pada, pada pero.
Tako je Fetis pokleknil pred svojim očetom,
tako je Fetis pokleknil pred svojo materjo.
Prosil je za blagoslov za sina, ki se bo poročil,
in da bi ga vsi svetniki stražili.
Naj gredo vsi svetniki z njim
in skrbijo zanj.

Gospod, blagoslovi nas od najstarejšega
do najmlajših otrok.

Sveti Damijan, blagoslovi nas.
Blagoslovi nas, Gospod,
blagoslovi nevesto in ženina,
blagoslovi nas,
najstarejše in najmlajše, o, blagoslovi nas!
Blagoslovi nas, Gospod, in blagoslovi našo poroko.
Blagoslovi nas, Gospod, in pošlji blagoslov na vse nas,
blagoslovi nas, blagoslovi očeta in mater,
sestro in brata,
blagoslovi nas, te prosimo, blagoslovi vse verne,
vse, ki se te bojijo in te ljubijo.
Bog, varuj nas, pomagaj nam. Bog, bodi zdaj z nami.
Ostani z nami.
Sveti Luka, bodi z nami, blagoslovi nas, sveti Luka.
Blagoslovi našo poroko,
blagoslovi ta par, ki si ga izbral,
blagoslovi njiju, sveti Luka, ki si ju izbral.
Podeli, o, podeli svoj blagoslov za vedno njima
in njunim otrokom.

TRETJI PRIZOR: NEVESTINO SLOVO

Zbor

Svetlo sije mesec na višavi,
ob žarečem soncu,
tako je kneginja živela srečno v palači
ob svoji materi in očetu.

Nevesta

O, podeli mi svoj blagoslov, dragi oče.
Saj zdaj odhajam v tujo deželo.

Oče in mati

Glej, kako svetlo gorijo sveče pred ikono.
Dolgo sem pred njo stal
in držal kruh in sol v rokah.
Ti, sveti Kozma, pojdi z nami,
v sobo, kjer sedita dve grlici.

Zbor

Tako sta dala oče in mati blagoslov
svoji lepi hčerki,
tako je stala pred očetom jokajoč:
Saj odhajam v tujo deželo in na vse strani zemlje
in držim ikono in kruh in sol.
Ti, sveti Kozma, pojdi z nami,
Kozma in Damijan.
O, pojdi z nami,
sveti sveti Kozma, o, daj, da bi poroka uspela,
od naše mladosti do starosti,
in še pri naših otrocih.
Sveta Kozma in Damijan sta šla
po dvorani in se vrnila.
Sem v sobo, srečno sobo,
majhno sobo,
kjer sedita dve grlici.
Tu je petje, ples in pijača.
Bobni grmijo, cimbale pojejo.
Dolgo in srečno življenje jima podari.
Naj njuna zveza traja od mladosti,
od mladosti do pozne starosti
in do starosti njunih otrok.
Sveta Kozma in Damijan sta šla
po dvorani in se vrnila.
Devica Marija, daj svoj blagoslov,
Devica Marija, mati Odrešenikova,
blagoslovi to zvezo.
Apostoli in vsi angeli se povežite
v upanju,
da bo naš mladi par objet,
kot sta danes objeta. Kot je objeto
naše upanje, naj bosta objeta.

Obe materi

Moj dragi, otrok moj, mali moj, mala moja,
ne zapusti me, dragi moj, otrok moj,
vrni se k meni, mali moj.
Oh, ne zapuščaj me same, vrni se,
dragi moj, draga moja.
Otrok, pozabil si, dragi moj, pozabil si
zlati ključ, ki tu visi.

DRUGI DEL

ČETRTI PRIZOR: POROČNA GOSTIJA

Zbor

Dve jagodi sta bili na veji, padli sta na tla.

Ena jagoda se prikloni drugi.

Ai louli.

Rdeča, zelo rdeča je bila in druga jagoda je dozorela.

Ai louli.

In ena z drugo sta sladko govorili.

Jagodi sta rasli tesno skupaj

in ena predstavlja plemenitega ženina, Fetisa,
druga, bela, pa Nastasijo.

Tako razposajeno pravi, Teodor Tihnovič,
našel sem prstan, zlat prstan
z dragimi kamni.

Kdo prihaja sem tako lahkoživo? Palagij Stanovič.

Izgubil sem zlat prstan, okrašen z dragimi kamni.

O, jaz ubožec. O, ubogi Palagij ni nič več lahkoživ.

Prileti majhna siva gos.

Ena jagoda se prikloni drugi rdeči jagodi.

Ena jagoda govori z drugo rdečo jagodo.

Prileti majhna siva gos.

Njena krila udarjajo, njeni kremplji praskajo.

V oblaku prahu vzleti, da plemeniti.

Nevestin oče

Poglej svojo nevesto, ki ti jo je Bog namenil.

Zbor

Kaj smo ti rekli, draga Nastasija?

Tvoja žena mora šivati in presti,
platno mora imeti belo in ga zašiti.

Nevestina mati (se nagne k zetu)

Tebi jo zaupam, dragi zet,
zaupam jo, svojo drago hčer.

Naloži ji delo, daj ji hrano in
obleci jo, ter pošlji na delo.

Zbor

Naj šiva platno, ti pa ji hrano daj
in jo obleci.
Pošlji jo na delo,
nahrani jo in obleci.

Nevestin oče

Videl si debla.
Ljubi jo in stresaj kot hruško.

Zbor

Prišli so, naši plemiči, napolnite čaše,
po omizju naokrog napolnite čaše.
Marija.

Pij, mala mati, jej, Martinovna.

»Ne pijem in ne jem, ampak le poslušam,
poslušam naše plemiče, ki jedo in
pijejo svoje vino.«

»Če bi bil naš Simon tu! O, ti lahkomiselni,
glasni klepetavi gosak, kje si bil?

Glasni gosak, kje si bil, kaj si tam videl?

Tujca?

Bil sem daleč na morju, na modrem morju,
na jezeru modrine.

Deklica z labodjim vratom se je kopala v morju
in prala svojo nedeljsko obleko.

Malega laboda si videl?

Kako bi ne videl morja in malega laboda?

Oj, pod krilom je skrival družico.

Dva laboda, dva bela laboda sta plavala po morju, po
morju, dva laboda.

Oj, in Fetis objema nežno Nastasijo.

In Fetis objema nežno svojo nevesto.

Prva družica

In ti, Nastasija, kaj si storila?

Nevesta

Izvezla sem zlati pas,
posut je z biseri, ki se vijejo po njem do tal.

Ženinova priča

O, ti veseli stari falot, Nastasijin oče,
prodal si hčer za vino, za polne čaše!

Zbor

Zdaj vsi, ki ste prišli na svatbo,
pripeljite nevesto, saj ženin čaka sam,
držec čašo starega vina, redkega vina.
Zale dekle, kuharji in pomivalci,
ničvredneži in klepetulje,
lene žene, trapaste rdečke, neumnice,
vse porednice, ki ste med gosti,
povzdignite svoj glas!

Poslušajte ženina, ki pravi: »Sedaj bi spal.«
In nevesto, ki odgovarja: »Vzemi me s seboj.«
Poslušajte ženina, ki pravi: »Je postelja ozka?«
In nevesto, ki odgovarja: »Ne preveč.«
Poslušajte ženina, ki pravi: »So mrzle rjuhe?«
In nevesto, ki odgovarja: »Ogreli jih bodo.«
Zate je pesem, Fetis, ki jo pojemo,
in za grlico belo.
Za Nastasijo, našo Timofejevno.
Nas slišiš, nas slišiš, Fetis, nas slišiš, Pamfilijevič?
Tebi na čast pojemo to pesem.
Ne poležuj na strmem rečnem bregu,
oh, usedi se, Saveljučka.
V poletni hišici, pripravite se za poroko Fetisa.

Gostje

Na kmetiji hrumi vesela gostija,
plemiči sedijo za mizo in pijejo medico in vino
in vsake toliko govorijo.
Veselo, veselo se odvija naša poroka.
Devet vrst piva je skrbna žena pripravila,
a deseto je najboljše, najboljše za vse.
Nastasija odhaja, da bi živela daleč proč,
v daljni deželi.
Preudarno bo živela in v sreči.
Naj bo pokorna in ubogljiva.
Kdor zna biti ubogljiv, je vedno srečen.
Zato se priklanaj vljudno vsem, starim in mladim.
V zelenem vrtu je stal Fetis in gledal
sledove Nastasijinih nog.
Lep mlad gizdalin je šel po cesti.
Na glavi je imel lepo krzneno zimsko kučmo.
Moja Nastasija hodi zelo hitro in njen novi plašč
je podložen s kunjim krznom.

Prijatelji

Počrnite njene lepe obrvi.

Eden od prijateljev

No, stari mož, pridi in spij kozarec vina.

Spij dober kozarec vina. Pij na zdravje našega para.

Možje, prijatelji in žene

Na zdravje srečno poročenega para,

saj mlada potrebujeta marsikaj.

Želita si svoj dom povečati z majhno hišico.

V njej bi imela kopališče.

Ko se okopaš, se lahko še ogreješ.

Tako sta začela svoje mlade dni.

Zato pij na njuno zdravje,

pij na zdravje našega para.

Zbor

Še enkrat napij na zdravje para,

objemite ga vsi.

Ta, ta je dobra,

ta stane cel rubelj.

A če ga stisneš v roko,

ga stisni močno,

saj stane dvakrat več.

Ne moti me, če stane toliko.

Reka Volga poplavlja

in pred vrati nekdo kliče:

»O, mati draga, moja mati draga,

kdo me kliče?«

Eden od ženinov

Ve nespametne deklice,

povejte mi, katera deklica je zvesto ljubila?

Moja tašča!

Vsi

Ljubka posteljica,

kamor se uležem,

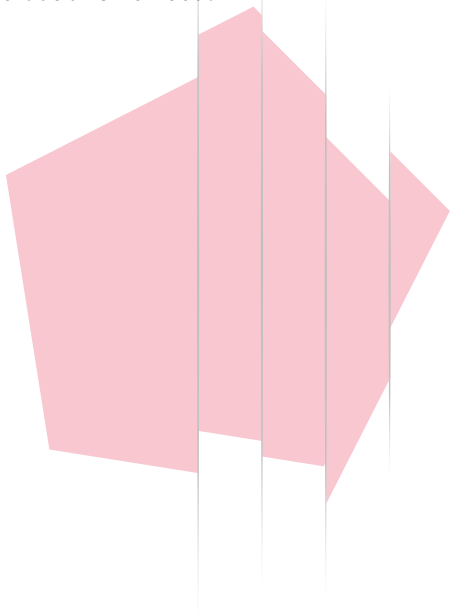
kako mehka je blazina pod mojo glavo.

Mehka je blazina pod mojo glavo.

tople odeje, v katere sem zavil.

Glej našega Fetisa Pamfilijeviča.

Mali vrabček si najprej napravi gnezdo,
nato odvede vanj svojo družico.
Fetis objema Nastasijo, svojo nevesto in jo poljublja,
poljublja jo in v svoji roki drži njeno malo ročico.
Drži njeno ročico in si jo pritiska na srce,
drži njeno ročico in jo polaga na svoje srce.
Drago srce, ženica mala, najdražji zaklad,
moja sladka, moj med.
Najdražja cvetlica in zaklad,
najlepša cvetlica, najslajša ženica,
živiva srečno, da nama bodo vsi zavidali.

Carl Orff

Catulli Carmina *Katulove pesmi*

Prevod iz arhiva SF

Predigra

*(Mladeniči, mladenke, devet starcev.
Mladeniči na levi strani, mladenke na desni,
starci nad odrom.)*

Mladeniči in mladenke

Za vedno sem tvoj!
Za vedno sem tvoja!
Moje življenje si za vedno!
Za vedno sem tvoj!
Za vedno sem tvoja!

Mladeniči

Ljubim te,
draga deklica,
ti si moja ljubica!

Mladenke

Moj ljubček!

Mladeniči

Ti si moja ljubica!

Mladenke

Ljubček, ljubček,
povej mi, povej mi,
me ljubiš?

Mladeniči

Kako sijejo tvoje oči,
tvoje svetle oči
se lesketajo
in me napolnjujejo z ljubeznijo.

Mladenke

Upanje, upanje,
si ti moje upanje?

Mladeniči

O, tvoje ustnice, sladke kot med,
vabljuje in laskajoče ...

Mladenke

Pazi, pazite!

Mladeniči

... nas vabijo k igri.

Mladenke

Pazi, pazite!

Mladeniči

O, tvoj jeziček,
vedno urno
kot gad migajoč.

Mladenke

Pazi, pazite
se mojega gada,
da te ne piči.

Mladeniči

Piči me!

Mladenke

Poljubi me!

Mladeniči, mladenke

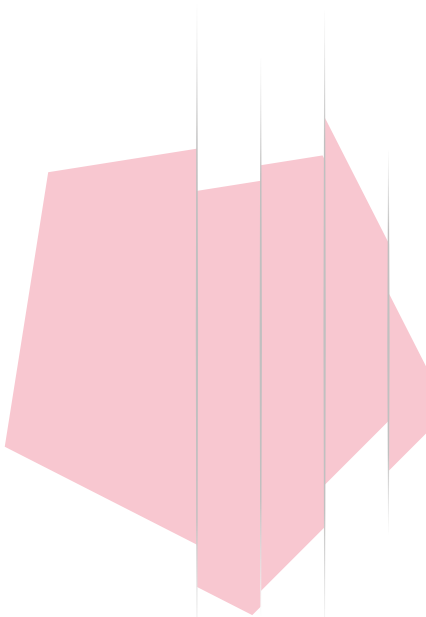
Oh!

Mladeniči

O, tvoje prsi ...

Mladenke

Prsi ...

Mladenci ni mladenke

... prsi, nežne,
sladko polne
kot dva sadeža.
Oh!

Mladenci

Moja roka koprni,
o, nabreknjene bradavice!
Moja roka koprni po tem,
da bi vas stisnila.

Mladenke

Ljubko, ljubko.

Mladenci in mladenke

Ha!

Mladenke

O, tvoj moški ud ...

Mladenci

Moški ud ...

Mladenci ni mladenke

... strastno dvigajoč se
kot majhen repek,
kot majhna ribica,
ki si želi
v tvoj ribnik.
Oh!

Mladenke

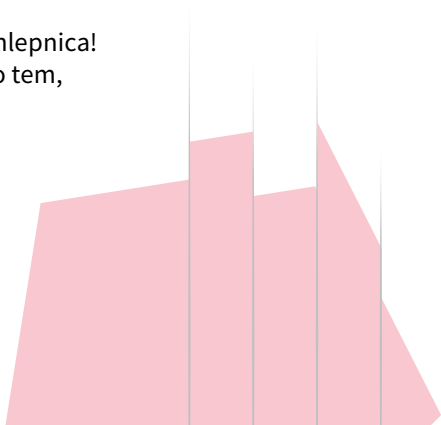
Moja roka koprni,
rep, mali repek, pohlepnic!
Moja roka koprni po tem,
da bi ga ujela.

Mladenci

Pohotna ročica!

Mladenci

Ti si Venera!

Mladenka

Kako sem srečna!

Mladeniči

V tebi prebiva
vse moje veselje,
vsa moja radost,
ves moj užitek.
V tebi,
v tvojem objemu,
v tvojih oklepajočih rokah
je vse moje življenje.

Mladenke

Kako sem srečna!

Mladeniči in mladenke

Za vedno!

Starci

»Za vedno!«
Smešno!
Kakšna neumnost!
Nič ne traja večno,
tudi sonce sije, a nato zaide v ocean.
Še nedavno polni mesec se skrči.
Ljubezni norost je vedno kratkega diha.
Čas, čas
ni počivališče ljubezni.
Pod svetlo lučjo
ni zvestobe,
le izdajstvo vsepovsod.
O, vi, neumni, nespametni in zabiti!

Starec

Lučenosec, poprimi lestev!

Starci

Poslušajte in pogledjte!
»Katulove pesmi.«

Mladeniči in mladenke (zanosno)

Poslušajmo!

PRVO DEJANJE

I KATUL OB STEBRU

Sovražim in ljubim.
Čemu to počnem, me vprašaš.
Ne vem, a čustvo je močno
in strašno trpim.
(Vstopi Lezbija.)

II KATUL IN LEZBIJA

Živiva, moja Lezbija, in se ljubiva,
saj godrnjanje sitnih starcev
ni vredno niti beliča.
Sonce lahko zaide in zopet vzide,
naju pa, ko nama luč zaide,
čaka le dolga zaspana noč.
Daj mi tisoč in sto poljubov,
nato še novih tisoč in drugih sto,
pa še tisoče in stotine.
Ko bova porabila mnoge tisoče,
bova šteti pozabila,
da tisti, ki so zlih misli, ne bodo vedeli,
koliko je bilo poljubov.

III KATUL IN LEZBIJA SEDITA PRI STEBRU

Zdi se mi, da je bogovom enak,
ne zdi se, da je srečnejši od bogov tisti,
ko ti sedi nasproti
in te gleda in posluša,
ko se tako milo smeješ,
da me razsodnost zapušča.
Vedno, ko te ugledam, moja Lezbija,
ni nič z menoj:
moj jezik otrpne, žar se mi razlije
po udih, v ušesih mi zazvoni
in tema mi pogled zagrne.
Oh!
Brezdelje, Katul, je tvoja težava.
Prerad se vdajaš brezdelju.
Brezdelje je pogubilo že kralje
in mnogo bogatih mest.
*(Katul zaspi v Lezbijinem naročju.
Vstopijo ljubimci.
Lezbija zapusti spečega Katula.)*

VI LEZBIJA PLEŠE PRED DVEMA LJUBIMCEMA V GOSTIŠČU

(Medtem se Katul zbudi.

Caelius vstopi. Katul je obupan.)

Caelius, naša Lezbija, tista Lezbija,
ki jo Katul ljubi bolj kot sebe
in vse svoje,
sedaj na križiščih in v tesnih uličicah
odira sinove bogatih Rimljanov.
O, moja Lezbija!

V

Z nobenim se ne bi raje omožila, kakor z mano,
pravi moja gospa, pa če bi jo Jupiter snubil.

Tako pravi. A kar reče ženska
svojemu ljubemu v trenutkih zanosa,
je, kot bi zapisal v veter ali vodo deročo.

(Katul in Caelius odideta.

Starci ploskajo in pravijo:)

»Bravo, bravo, bravo,
odlično, odlično, odlično!«

DRUGO DEJANJE

VI

(Noč. Katul spi na cesti pred Lezbijino hišo.

*V sanjah se mu zdi, da se skozi prosojno steno
opazuje v Lezbijinem objemu.)*

Radostno, življenje moje, mi obetaš ljubezen.

Naj med nama ostane za vedno.

Spi, trdno spi.

Vzvišeni bogovi, dajte, da mi iskreno

in iz srca obljubi,

da vez najinega prijateljstva traja

vse življenje in vekomaj.

VII LJUBEZENSKI PRIZOR: KATUL PREPOZNA CAELIUSA NA SVOJEM MESTU

(Katul se zbudi, hiša je zavita v temo. Katul je obupan.)

O, moja Lezbija.

Ne pričakuj, da bo kdo

prijazen s teboj,

ne pričakuj, da ti bo kdo hvaležen.

Povsod sama nehvaležnost,
nič ne opraviš več s prijaznostjo.
Ljudem je nadležna in bolj škoduje kot koristi.
Le mene poglej, ki me najbolj trpinči on,
ki mi je nekoč rekel, da je moj edini in najboljši prijatelj.
(*Starci ploskajo in pravijo:*)
»Bravo, bravo, bravo,
odlično, odlično, odlično!«

TRETJE DEJANJE

VIII DAN. KATUL PRI STEBRU

Sovražim in ljubim.
Čemu to počnem, me vprašaš.
Ne vem, a čustvo je močno
in strašno trpim.
Oh!
(*Ipsitilla, prelepo mlado dekle pogleda skozi okno.*)

IX PODŽGAN Z LJUBEZNIJO JI KATUL PIŠE PISMO

Rotim te, sladka moja Ipsitilla,
moja radost, moje veselje,
naj pridem k tebi med opoldanskim počitkom.
In če da, ti le poskrbi,
da mi kdo ne zastavi vrat.
In naj se ti ne ljubi iti ven,
saj še doma ostaneva skupaj,
naju čaka mnogo užitkov.
Zares, če rečes, takoj pridem.
Saj sit ležim po kosilu,
z dvignjeno tuniko in ogrinjalom.

X AMEANA, IZRABLJENA VLAČUGA NASKOČI KATULA

Ha, ha, ha,
Ameana, vlačuga izrabljena,
hoče od mene deset tisoč šestercev.
Ona s krivim nosom,
ljubica obubožanega Formianusa.
Sorodniki, če vam je kaj do nje,
pošljite po prijatelje in zdravnike!
Deklina ni pri pravi in
ne ve, kam sodi:
izgubila se je v svojih blodnjah.
(*Katul odrine Ameano.*)

XI KATUL IŠČE LEZBIJO MED MIMOIDOČIMI LJUBIMCI IN PROSTITUTKAMI

Oh, oh!

Ubogi Katul, nehaj z norčijami,
saj je izgubljeno, kar je izgubljeno.
Nekoč ti je sijalo svetlo sonce,
ko si pokorno capljaj za svojo deklico,
ljubeč jo, kot ni bila ljubljena še nobena.

Lepo smo se imeli v tistih dneh,
ko si ti hotel, ona pa ne.

Takrat ti je sijalo svetlo sonce.

Zdaj ona pravi: ne.

Močan bodi in tudi ti reci: ne.

Ne sledi ji več, ne životari bedno,
ampak s trdno voljo vztrajaj.

Zbogom, deklica! Je odločen Katul,
ne bo te iskal in vabil več.

A žal ti bo, ko te ne bo nihče več snubil.

Hudobnica, gorje ti! Kaj ti ostane?

Kdo te bo še obiskoval?

Komu se boš še zdela lepa?

Koga boš ljubila? Čigava boš?

Koga boš poljubljala? Čigave ustnice grizla?

Oh, nehaj, Katul, bodi odločen in močan.

(Katul se opoteče med ljubimci in pade.

*Caelius in Lezbija vstopita. Lezbija zagleda Katula
in vzklikne: »Katul!«*

*Katulus skoči pokonci in zakliče »Lezbija!«,
a jo odrine proč.)*

XII

Nobena ženska še ni bila tako ljubljena,
kot sem jaz ljubil Lezbijo.

Nobena zvestoba še ni bila taka kot tista,
ki sije iz moje ljubezni do tebe.

Moje srce je sedaj prišlo tako daleč,
moja Lezbija, zaradi tvoje krivde

in zaradi moje neizmerne predanosti,

da te ne more ne ljubiti, pa postani še tako krepostna,
ne sovražiti, pa če padeš še tako globoko.

(Lezbija v obupu steče v hišo.

Predstave je konec.)

POIGRA

(Mladike in mladeniči, ki že nekaj časa niso spremljali predstave, se zabavajo z medsebojnim izkazovanjem ljubezni.)

Mladike in mladike

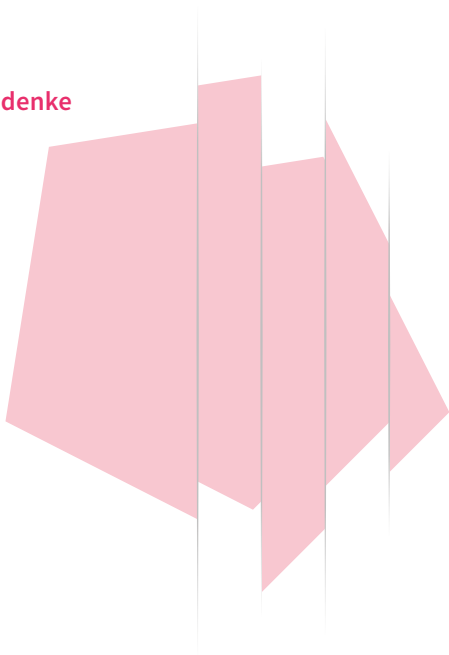
Za vedno sem tvoj!
Za vedno sem tvoja!

Starci

Ojoj!

Mladike in mladike

Za vedno!
Prižgite bakle!
Juhej!

November 2024

VIP

FKK 2

Vznemirljivo

7. in 8. november 2024 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester Slovenske filharmonije

Bas Wiegers *dirigent*

Shunske Sato *violina*

Spored:

Ludwig van Beethoven: Uvertura Koriolan, op. 62

Wolfgang Amadeus Mozart: Koncert za violino in orkester št. 4 v D-duru, KV 218

Felix Mendelssohn: Simfonija št. 3 v a-molu, op. 56, »Škotska«

SMS 3

Prikupno

14. in 15. november 2024 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester Slovenske filharmonije

Bas Wiegers *dirigent*

Barbara Kozelj *mezzosopran*

Spored:

Claude Debussy (ork. Henri Büsser): Mala suita

Joseph Canteloube: Izbor pesmi iz cikla Pesmi iz pokrajine Auvergne

Sergej Rahmaninov: Simfonični plesi, op. 45

PVC 2

Kontrastno

17. november 2024 ob 19.30

predkoncertni pogovor ob 18.30

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Zbor Slovenske filharmonije

Stephen Layton *dirigent*

Spored:

Nana Forte: Sancta Trinitas | *Sveta trojica*

Jacobus Gallus: Maša na »Ich stund an einen morgen«

Paweł Łukaszewski: Sedem antifon za Magnifikat

SIM 1

Sobotna izobraževalna matineja

23. november 2024 ob 11.00

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Predstavitve novih del Nane Forte in Mateja Bonina, napisanih v poklon Lojzetu Lebiču in Vinku Globokarju

VIP

SOS 1

Slavnostno

27. november 2024 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester Slovenske filharmonije

Zbor Slovenske filharmonije

Berislav Šipuš in **Alja Klemenc** *dirigenta*

Boris Ostan *recitator*

Barbara Jernejčič Fürst *mezzosopran*

Spored:

Nana Forte: Barve tvojega srca

Lojze Lebič: Novembrske pesmi

Matej Bonin: Vdih/Izdih

Vinko Globokar: Voie | Pot

FKK 2 Filharmonični
klasični
koncerti

Vznemirljivo

Ludwig van Beethoven:

Uvertura Koriolan, op. 62

Wolfgang Amadeus Mozart:

Koncert za violino in orkester

št. 4 v D-duru, KV 218

Felix Mendelssohn:

Simfonija št. 3 v a-molu,

op. 56, »Škotska«

**Orkester
Slovenske
filharmonije**

Bas Wiegers
dirigent

Shunske Sato
violina

7. in 8. november 2024 ob 19.30
Gallusova dvorana, Cankarjev dom

**Slovenska
filharmonija**

Glasba, vedno nova

www.cd-cc.si
www.filharmonija.si

SOS 1 Sodobne
orkestrske
skladbe

Slavnostno

ob 90-letnici

Lojzeta Lebiča in Vinka Globokarja

Nana Forte:

Barve tvojega srca

Lojze Lebič:

Novembrske pesmi

Matej Bonin:

Vdih/Izdih

Vinko Globokar:

Voie | Pot

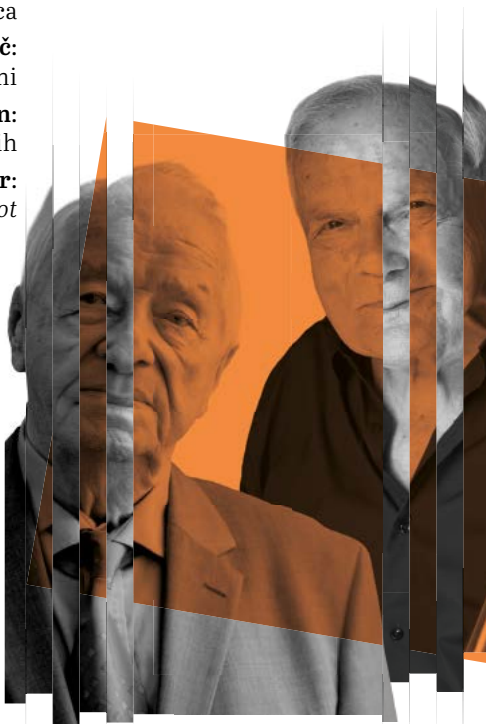
**Orkester
in Zbor
Slovenske
filharmonije**

Berislav Šipuš
in

Alja Klemenc
dirigenta

Boris Ostan
recitator

**Barbara
Jernejčič Fürst**
mezzosopran

27. november 2024 ob 19.30
Gallusova dvorana, Cankarjev dom

**Slovenska
filharmonija**
Glasba, vedno nova

www.cd-cc.si
www.filharmonija.si

 europлакат

SiolNET.

 DRUŽINA

TAM TAM

Če želite prejemati redna e-obvestila o programu Slovenske filharmonije, sporočite svoj e-naslov na **info@filharmonija.si**.

Koncertni list Slovenske filharmonije
Vokalno-instrumentalni program – VIP 2
Izdala: Slovenska filharmonija
Direktor Slovenske filharmonije in umetniški vodja OSF: Matej Šarc
Umetniški vodja ZSF: Sebastjan Vrhovnik
Avtorica spremne besede: Katarina Šter
Jezikovni pregled: Tanja Svenšek
Oblikovanje: Arih Dinamik, d. o. o.
Prelom: Vlado Trifkovič

Redakcija koncertnega lista je bila končana
23. oktobra 2024.

ISSN 2350-5117

Slovenska filharmonija –
Academia philharmonicorum

@slofilharmonija

Slovenska filharmonija
Orkester Slovenske filharmonije
Zbor Slovenske filharmonije

Kongresni trg 10
1000 Ljubljana
T +386 1 2410 800
E info@filharmonija.si
www.filharmonija.si

Ustanoviteljica Slovenske filharmonije je Vlada Republike Slovenije. Dejavnost Slovenske filharmonije financira Ministrstvo za kulturo.

**Slovenska
filharmonija**